

Élelmiszerek által közvetített megbetegedések alakulása 2012-ben

A 2012. évben bejelentett élelmiszer eredetű megbetegedések vizsgálatát és nyilvántartását „Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről” szóló 2008. évi XLVI. törvény felhatalmazása alapján végezte az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv. A kivizsgálások szakmai hátterét „az élelmiszer közvetítette megbetegedések és azok gyanújának vizsgálatához az élelmiszerláncban” című útmutató biztosította.

A 2008. évi XLVI. törvény, valamint „a vendéglátó-ipari termékek előállításának és forgalomba hozatalának élelmiszerbiztonsági feltételeiről” szóló 62/2011. (VI.30.) VM rendelet az élelmiszer-vállalkozó kötelezettségeként írja elő a tudomására jutott esemény bejelentését. Az év során több élelmiszer-vállalkozó jogkövető magatartást tanúsítva, maga jelentette a megbetegedés gyanút, de a bejelentések döntő része továbbra is a Népegészségügyi Szolgálattól érkezett.

A **2012. évben bejelentett események** adatait az alábbi táblázatban foglaltuk össze. A bejelentett események nem mindegyike bizonyult a vizsgálatok alapján élelmiszer eredetűnek, ebből adódik a bejelentett és nyilvántartott adatok eltérése.

Bejelentett- és nyilvántartott élelmiszer eredetű események és megbetegedések száma, 2008 - 2012.

év	B e j e l e n t e t t			N y i l v á n t a r t o t t			
	Esemény	Beteg	Kórházban ápol	Esemény	Beteg	Kórházban ápol	Meghalt
	s z á m a						
2008.	83	2265	175	67	1811	164	2
2009.	79	1124	89	50	1035	75	1
2010.	106	2416	109	43	1409	78	0
2011.	95	1783	167	49	1140	105	0
2012.	78	1332	148	31	773	102	0

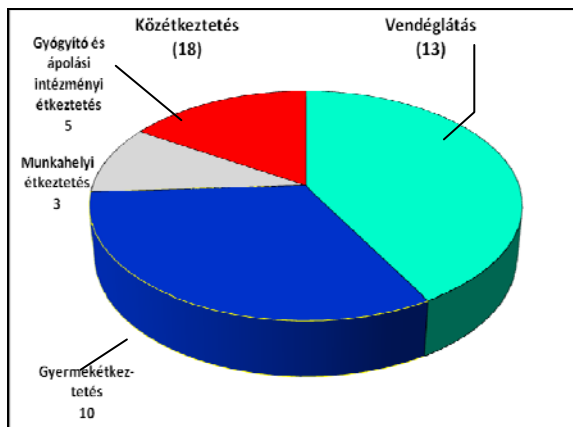
A nyilvántartott adatok az élelmiszerláncban (élelmiszeripar, élelmiszer-kereskedelem, közétkeztetés, vendéglátás) előállított és forgalomba hozott élelmiszerek közvetítette megbetegedéseket mutatják. Háztartásban készült ételek fogyasztását követő megbetegedések a nyilvántartásunkban nem szerepelnek, azok vizsgálatára az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv nem jogosult.

A **2012-ben nyilvántartott események száma alacsonyabb, mint 2011-ben (31:49), a betegszám lényegesen kevesebb (773:1140), a kórházi ápoltak száma közel azonos volt (102:105).** A betegek és a kórházban ápoltak számának aránya magasabb, mint az előző évben volt (2012-ben 13,2 %, 2011-ben 9,2 %). Halálos kimenetelű esemény nem történt.

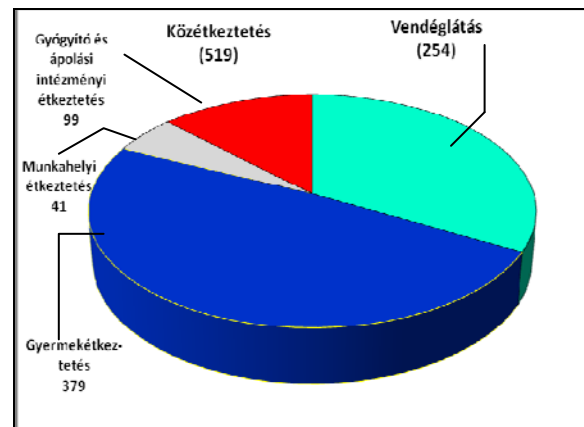
A tömeges (29-nél több beteg) események száma majdnem azonos a 2011. évi adattal (2012-ben: 10, 2011-ben: 11), azonban jelentősen csökkent az események kapcsán megbetegedettek száma (2012-ben: 496, 2011-ben: 642).

Az események és megbetegedettek megoszlása a megbetegedést okozó étel származási helye szerint, 2012.

Események

Megbetegedések

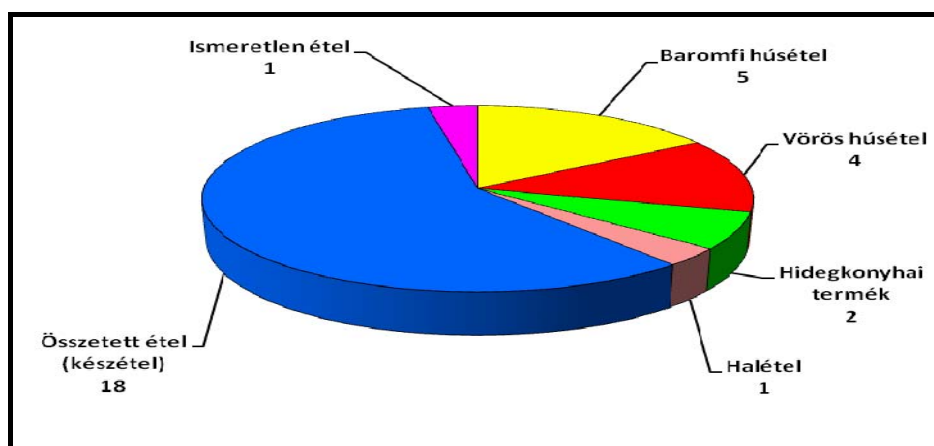
Az előző évekhez hasonlóan 2012-ben is a közétkeztetésben történt a legtöbb esemény, az összes eseményhez képest kiemelkedő arányban (2012-ben: 58,1 %, 2011-ben: 63,3 %, 2010-ben: 53,5 %). Azonban az eseményekhez tartozó betegszám évről-évre kevesebb (2012-ben: 519, 2011-ben: 942, 2010-ben: 1102). Az összes beteg 67,1 %-a betegedett meg közétkeztetésben készített étel fogyasztását követően. A közétkeztetésben megbetegedettek 7,9 %-a került kórházba.

Az események 41,9 %-át vendéglátásban készült étel közvetítette, 2011-ben ez az arány lényegesen alacsonyabb, 28,6 % volt. A szektorból kikerült betegek száma (2012-ben: 254, 2011-ben: 171) és aránya (2012-ben: 32,9 %, 2011-ben: 15 %) is emelkedett, és a kórházi ápolási arány (24,1 %) is magasabb volt a 2011-ben számított adathoz (11,4 %) képest.

A vendéglátóiparból eredő események többségét a betegek jelentik be. Az ilyen események akkor kerülnek nyilvántartásunkba, ha a beteg orvosi igazolást mutat be a tünetek és az ételmeiszerfogyasztás közötti összefüggésről.

2012-ben a közétkeztetésben és a vendéglátás területén történt ételmeiszer eredetű megbetegedés. Az ételmeiszeriparban, kistermelő által előállított, ill. a kereskedelmi forgalomban károsodott termék fogyasztására visszavezetett eseményt nem regisztráltunk.

Az események csoportosítása közvetítő élelmiszer szerint, 2012.

Az előző évekhez hasonlóan, **2012-ben sem volt olyan élelmiszer- vagy ételcsoport, amelynek kiemelését megbetegedést közvetítő gyakorisága indokolná**, legtöbb eseményben (58,1 %) valamilyen konyhai készétel szerepelt.

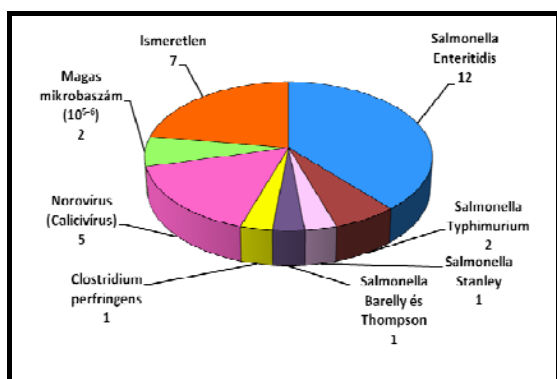
A megbetegedések előidőzésében emelkedett a baromfi húskékel előfordulása (2012-ben 5, 2011-ben 2 esemény), de csökkent a vörös húskékel – 1 eset kivételével sertéshús - által közvetített események száma (2012-ben 4, 2011-ben 7 esemény).

A megbetegedést előidézı élelmiszerek között mindössze **1 esetben merült fel a tojás fertőzést közvetítő szerepe**, de ezt sem a laboratóriumi, sem az epidemiológiai vizsgálatok nem igazolták. Tojással készült cukrásztermék nem szerepelt a gyanúsított ételek között. A hidegkonyhai termék által közvetített 2 eseménynél nem a tojás, hanem más összetevő, ill. konyhai alkalmazotról utószennyezéssel bekerült mikroorganizmus okozott - nem Salmonella - megbetegedést. 2011-ben 6, az azt megelőző két évben 4-4 eseményt regisztráltunk, ahol a tojás megbetegítő szerepe valószínű volt.

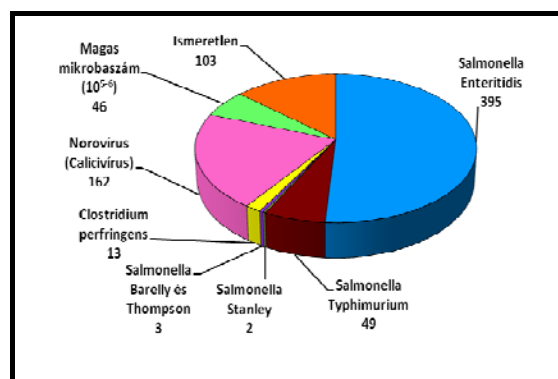
A megbetegedést kiváltó kórokozók közül 2012-ben is a **Salmonella baktériumok okozták a legtöbb eseményt** (51,6 %), 2011-ben ez az arány 42,9 % volt.

Élelmiszer eredetű események és megbetegedések megoszlása kórokok szerint, 2012.

Esemény

Megebtegedés

Az élelmiszer eredetű megbetegedések létrejöttéhez az események többségében egyidejűleg többféle konyhatechnológiai hiba társult. Az események 22,6 %-ában (2011-ben 37 %-ban) a betegséget kiváltó mikrobák az étel elkészítését követően, utólag kerültek a késztermékekbe, amikor már nem következett további mikrobaölő hatású konyhatechnológiai művelet.

Az élelmiszer eredetű megbetegedések felderítő vizsgálatait követően összesen **4.013.208.-Ft bírság** kiszabására került sor.

A megbetegedés közvetítésével gyanúsított élelmiszer-tétel zárolására 3, étkeztetést végző létesítmény működésének felfüggesztésére szintén 3 esemény kapcsán került sor.

Összefoglalva, a 2012. évi élelmiszer eredetű megbetegedési adatok az események és a megbetegedettek számának csökkenését mutatják. A tömeges események száma is kevesebb volt az előző évinél. Az események megoszlása a gyermekétkeztetés területére irányítja a figyelmet.

Összeállította: a NÉBIH Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatóság, Vendéglátás- és Étkeztetés - Felügyeleti Osztálya.